

ÔN TẬP CHƯƠNG II VÀ CHƯƠNG III (1 tiết)

I - Mục tiêu bài học

1. Về kiến thức

Giúp HS hiểu được :

- Những kiến thức cơ bản về lịch sử dân tộc thời Lý, Trần, Hồ (1009 – 1400).
- Những thành tựu chủ yếu về các mặt chính trị, kinh tế, văn hoá của Đại Việt ở thời Lý, Trần, Hồ.

2. Về tư tưởng

Củng cố, nâng cao cho HS lòng yêu đất nước, niềm tự hào và tự cường dân tộc, biết ơn tổ tiên để noi gương, học tập.

3. Về kĩ năng

HS biết sử dụng bản đồ, quan sát phân tích tranh ảnh, lập bảng thống kê, trả lời câu hỏi.

II - Thiết bị tài liệu cần cho bài giảng

- Lược đồ Đại Việt thời Lý, Trần, Hồ.
- Lược đồ các cuộc kháng chiến chống Tống, Mông - Nguyên.
- Một số ảnh chụp về văn hoá, nghệ thuật thời Lý, Trần, Hồ (ảnh vẽ đồ gốm và ảnh "Di tích thành nhà Hồ").

III - Gợi ý thực hiện bài giảng

1. Giới thiệu những nét khái quát, ngắn gọn về thời Lý, Trần, Hồ.
2. Hướng dẫn HS giải đáp các câu hỏi trong SGK.

Câu 1 : GV hướng dẫn HS ghi trên bảng theo hệ thống và trình tự các mục tạo thành một bảng thống kê tổng hợp có nội dung sau : các cuộc xâm lược, thời gian, triều đại đến xâm lược, lực lượng kẻ thù.

Câu 2 : Về diễn biến các cuộc kháng chiến chống Tống thời Lý, chống Mông - Nguyên thời Trần, GV không yêu cầu HS trình bày lại toàn bộ diễn biến từng

cuộc kháng chiến, mà chỉ cần nêu đúng thời gian bắt đầu và kết thúc mỗi cuộc kháng chiến. Ví dụ : Thời gian bắt đầu cuộc kháng chiến chống Tống là tháng 10 – 1075 và thời gian kết thúc là tháng 3 – 1077.

– Về *đường lối chống giặc trong mỗi cuộc kháng chiến*, GV yêu cầu HS nêu được đường lối chiến lược cơ bản của nhà Lý, nhà Trần ở mỗi giai đoạn. Ví dụ, trong cuộc kháng chiến chống Tống, cần nêu được đường lối chung là "chủ động đánh giặc, buộc giặc đánh theo cách đánh của ta". Nhưng ở giai đoạn thứ nhất là "*tiên phát chế nhân*" – chủ động, bất ngờ tấn công vào đất Tống, tiêu diệt các cứ điểm xuất phát xâm lược Đại Việt để làm chậm cuộc xâm lược của giặc, tiêu hao sinh lực địch và làm mất tinh thần của chúng. Ở giai đoạn hai là chủ động xây dựng phòng tuyến, chặn giặc ở phía bắc phòng tuyến sông Như Nguyệt, không cho chúng tiến vào Thăng Long, để quân dân nhà Lý phản công, tiêu hao dân lực lượng, buộc chúng chấp nhận đầu hàng, rút quân về nước.

– Về *những gương tiêu biểu của mỗi cuộc kháng chiến* : chỉ cần nêu một số nhân vật có nhiều đóng góp hoặc hi sinh anh dũng. Ví dụ, thời Lý có Lý Thường Kiệt, Tông Đản, Thân Cảnh Phúc, Lý Kế Nguyên,... Thời Trần có Trần Thái Tông, Trần Nhân Tông, Trần Quốc Tuấn, Trần Quốc Toản, Trần Khánh Dư, Lê Phụ Trần ...

– Về *tinh thần đoàn kết đánh giặc trong mỗi cuộc kháng chiến*, GV hướng dẫn HS nêu một vài ví dụ về sự đoàn kết chiến đấu giữa quân đội triều đình với đồng bào các dân tộc thiểu số ở miền núi do các tù trưởng chỉ huy trong cả hai giai đoạn kháng chiến chống Tống. Trong kháng chiến chống quân Mông – Nguyên, tinh thần đoàn kết đánh giặc đó được biểu hiện ở việc nhân dân theo lệnh triều đình, thực hiện "vườn không nhà trống", tự xây dựng làng chiến đấu, phối hợp với quân triều đình để tiêu diệt giặc...

– Về *nguyên nhân thắng lợi của các cuộc kháng chiến*, GV gợi ý để các em nêu được những nội dung đã trình bày trong SGK về vấn đề này.

– Về *Bài tập ở nhà : Bài 1* – GV hướng dẫn HS giải đáp câu hỏi bằng cách nêu những thành tựu chủ yếu về kinh tế, văn hoá, giáo dục, khoa học, nghệ thuật của quốc gia Đại Việt thời Lý – Trần.

Bài 2 – GV hướng dẫn HS tập làm quen với việc lập bảng thống kê các sự kiện lịch sử lớn theo câu hỏi trong SGK, coi đây là bài tập chấm điểm HS làm ở nhà và nộp cho GV.